מאקרו ב'

דן בן-דוד
אוניברסיטת תל-אביב

נושאים

1. מבוא
2. היצע קיינסיאני וקלאסי
3. **המודל הקיינסיאני**
   - א. שוק המוצרים
   - ב. שוק הכסף
   - ג. מודל *IS-LM* במשק סגור
   - ד. מודל *IS-LM* במשק פתוח
     - שער חליפין נייד או קבוע
     - עם או בלי ניידות הון
4. הקשר בין אינפלציה ואבטלה (עקומת פיליפס)
5. אינפלציה

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

שווי-משקל במודל *IS-LM*

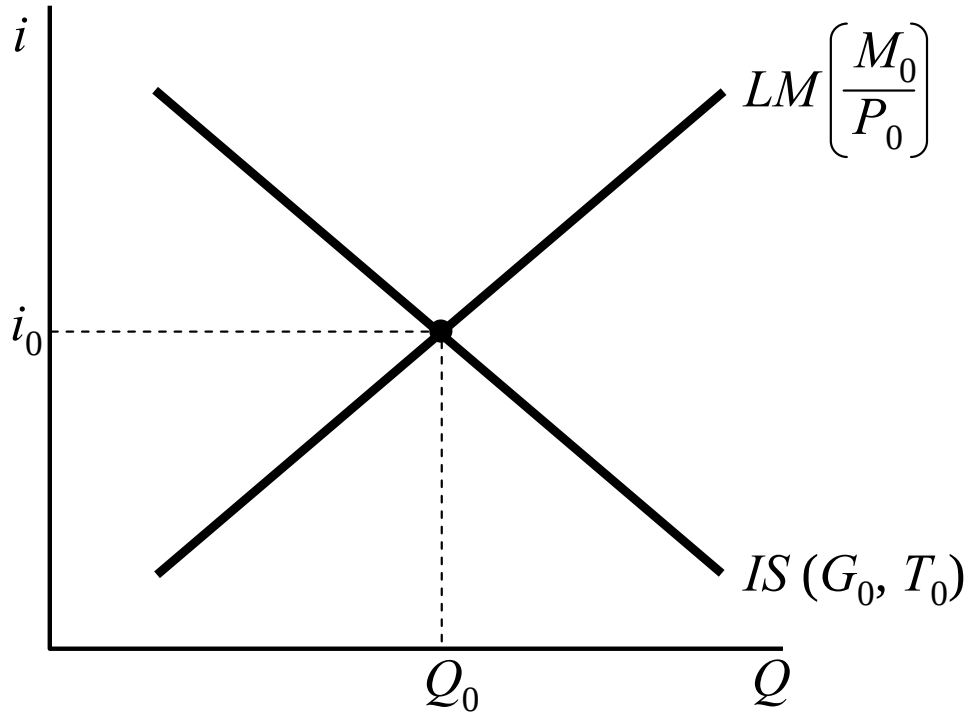

כאשר: $\begin{pmatrix} M = M_0 \\ G = G_0 \\ T = T_0 \\ P = P_0 \end{pmatrix}$

אז: הצבת i_0 בשוק המוצרים ⟵ Q_0

הצבת Q_0 בשוק הכסף ⟵ i_0

זהו הזוג היחיד של Q, i שנותן שווי משקל בשני השווקים בו-זמנית

מודל *IS-LM* מאפשר בחינת ההשפעה של מדיניות פיסקאלית (G ו-T) ושל מדיניות מוניטרית (M) על Q ועל i.

אך חשוב להדגיש שהמודל מתמקד רק בצד הביקושים ולוקח כקבוע את רמת המחירים.

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

שוק המוצרים

יצירת משוואת IS

1. $C = a_C + a_{CQ}(Q\text{-}T) - a_{Ci}\, i$ תצרוכת פרטית
2. $I = a_I - a_{Ii}\, i$ השקעות פרטיות
3. $G = G_0$ הוצאות ממשלה

$E = C + I + G$ סך ההוצאות

$E = Q$ שוויון בין הוצאות להכנסות

מקורות שימושים

$$Q = \overbrace{C + I + G}$$

$$Q = [a_C + a_{CQ}(Q\text{-}T) - a_{Ci}\, i] + [a_I - a_{Ii}\, i] + G_0$$

$$= a_{CQ}Q + (a_C + a_I) + (G_0 - a_{CQ}T) - (a_{Ci} + a_{Ii})\, i$$

$$(1 - a_{CQ})Q = (a_C + a_I) + (G_0 - a_{CQ}T) - (a_{Ci} + a_{Ii})\, i$$

משוואת IS:

$$\boxed{Q = \frac{a_C + a_I}{1 - a_{CQ}} + \frac{1}{1 - a_{CQ}}(G_0 - a_{CQ}T) - \frac{a_{Ci} + a_{Ii}}{1 - a_{CQ}}\, i}$$

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

שוק המוצרים

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

מכפיל קיינסיאני

$$\Delta Q = m\,\Delta G$$

$$\Delta Q = \frac{1}{1-a_{CQ}}\Delta G$$

משוואת *IS*

$$Q = \frac{a_C + a_I}{1-a_{CQ}} + \frac{1}{1-a_{CQ}}(G_0 - a_{CQ}T) - \frac{a_{Ci} + a_{Ii}}{1-a_{CQ}}\,i$$

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

שוק הכסף

יצירת משוואת LM

4. $$\frac{M^d}{P} = L_Q Q - L_i i$$ ביקוש ליתרות ריאליות*

5. $$\frac{M^s}{P} = \frac{M_0}{P_0}$$ היצע של יתרות ריאליות

$$\frac{M_0}{P_0} = L_Q Q - L_i i$$ שווי משקל בשוק הכסף

$$\boxed{i = \frac{L_Q}{L_i} Q - \frac{1}{L_i}\frac{M_0}{P_0}}$$ **משוואת LM**

* L_Q ו- L_i הינם פרמטרים קבועים.

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

יצירת הביקוש המצרפי (AD)

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

הצבת LM ב-IS: (במקום i)

$$Q = \frac{a_C + a_I}{1 - a_{CQ}} + \frac{1}{1 - a_{CQ}}(G_0 - a_{CQ}T) - \frac{a_{Ci} + a_{Ii}}{1 - a_{CQ}}\left(\frac{L_Q}{L_i}Q - \frac{1}{L_i}\frac{M_0}{P_0}\right)$$

$$\left\{1 + \frac{a_{Ci} + a_{Ii}}{1 - a_{CQ}}\left(\frac{L_Q}{L_i}\right)\right\}Q =$$

$$= \frac{a_C + a_I}{1 - a_{CQ}} + \frac{1}{1 - a_{CQ}}(G_0 - a_{CQ}T) + \frac{a_{Ci} + a_{Ii}}{1 - a_{CQ}}\left(\frac{1}{L_i}\right)\frac{M_0}{P_0}$$

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

יצירת הביקוש המצרפי (AD)

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

משוואת AD

חילוץ Q כדי לקבל את AD:

$$Q = \frac{L_i}{(1-a_{CQ})L_i + (a_{Ci}+a_{Ii})L_Q}(a_C + a_I) + \frac{L_i}{(1-a_{CQ})L_i + (a_{Ci}+a_{Ii})L_Q}(G_0 - a_{CQ}T) + \frac{a_{Ci}+a_{Ii}}{(1-a_{CQ})L_i + (a_{Ci}+a_{Ii})L_Q}\left(\frac{M_0}{P_0}\right)$$

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

מבחן רגישות ב-AD

משוואת AD

$$Q = \frac{L_i}{(1-a_{CQ})L_i + (a_{Ci}+a_{Ii})L_Q}(a_C + a_I) + \frac{L_i}{(1-a_{CQ})L_i + (a_{Ci}+a_{Ii})L_Q}(G_0 - a_{CQ}T) + \frac{a_{Ci}+a_{Ii}}{(1-a_{CQ})L_i + (a_{Ci}+a_{Ii})L_Q}\left(\frac{M_0}{P_0}\right)$$

שאלה כיצד משפיעה רגישות הביקוש ליתרות הריאליות לשינויים בשער הריבית (L_i) על האפקטיביות של מדיניות פיסקאלית?

הגדירו

$$x = \frac{L_i}{(1-a_{CQ})L_i + (a_{Ci}+a_{Ii})L_Q}$$

אזי

$$\frac{\partial x}{\partial L_i} = \frac{(a_{Ci}+a_{Ii})L_Q}{\left[(1-a_{CQ})L_i + (a_{Ci}+a_{Ii})L_Q\right]^2} > 0$$

כלומר, ככל שרגישות הביקוש ליתרות הריאליות לשינויים בשער הריבית נמוכה יותר, שינויים ב-G ו/או ב-T יגרמו לשינויים קטנים יותר ב-AD והיכולת של מדיניות פיסקאלית להשפיע על רמת התוצר יורדת.

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

דוגמאות למדיניות

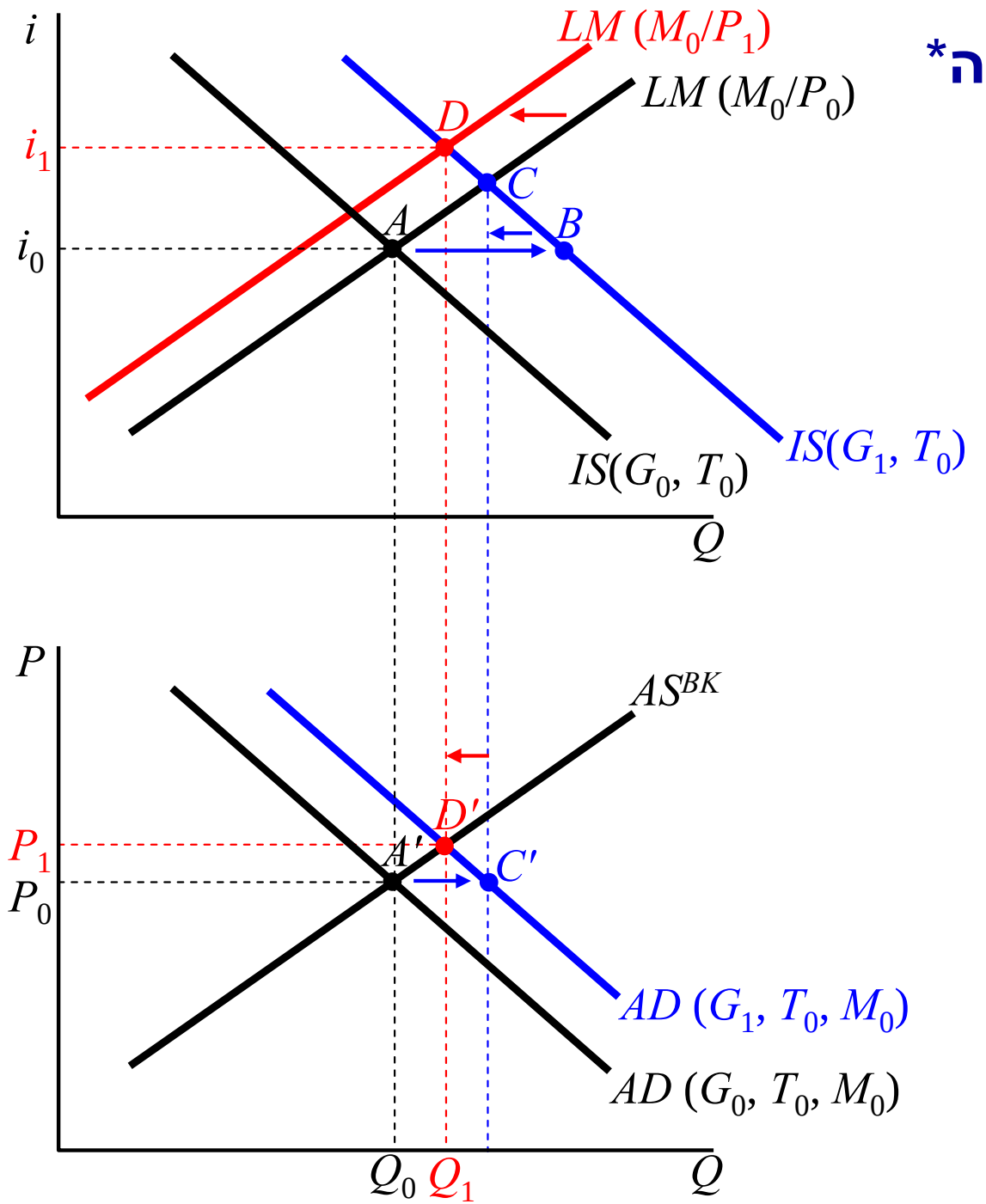

א. מדיניות פיסקאלית מרחיבה*

$G\uparrow \Rightarrow \overrightarrow{IS} \Rightarrow Q\uparrow \Rightarrow M^d\uparrow$

$\Rightarrow M^d > M^s \Rightarrow \overrightarrow{S_B}$

$\Rightarrow P_B\downarrow \Rightarrow i\uparrow \Rightarrow I\downarrow$

המשך בטווח הקצר

$\Rightarrow \overrightarrow{AD} \Rightarrow P\uparrow \Rightarrow \frac{M}{P}\downarrow$

$\Rightarrow \begin{cases} \overleftarrow{LM} \\ i\uparrow \Rightarrow I\downarrow \Rightarrow C \rightarrow D \end{cases}$

סיכום השפעת המדיניות בטווח הקצר

$\boldsymbol{Q\uparrow \quad P\uparrow \quad i\uparrow}$

* הנחה מפשטת: רק I מושפע משינויים בשער הריבית

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

דוגמאות למדיניות

א. מדיניות פיסקאלית מרחיבה*

$$G\uparrow \Rightarrow \overrightarrow{IS} \Rightarrow Q\uparrow \Rightarrow M^d\uparrow$$

$$\Rightarrow M^d > M^s \Rightarrow \overrightarrow{S_B}$$

$$\Rightarrow P_B\downarrow \Rightarrow i\uparrow \Rightarrow I\downarrow$$

מכפיל קיינסיאני

$$\Delta Q = \frac{1}{1-a_{CQ}}\Delta G$$

ככל שהנש"צ גדול יותר,
המכפיל גדול יותר.

המשך בטווח הקצר

$$\Rightarrow \overrightarrow{AD} \Rightarrow P\uparrow \Rightarrow \frac{M}{P}\downarrow$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \overleftarrow{LM} \\ i\uparrow \Rightarrow I\downarrow \Rightarrow C \rightarrow D \end{cases}$$

סיכום השפעת המדיניות בטווח הקצר

$$Q\uparrow \quad P\uparrow \quad i\uparrow$$

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

דוגמאות למדיניות

א. מדיניות פיסקאלית מרחיבה*

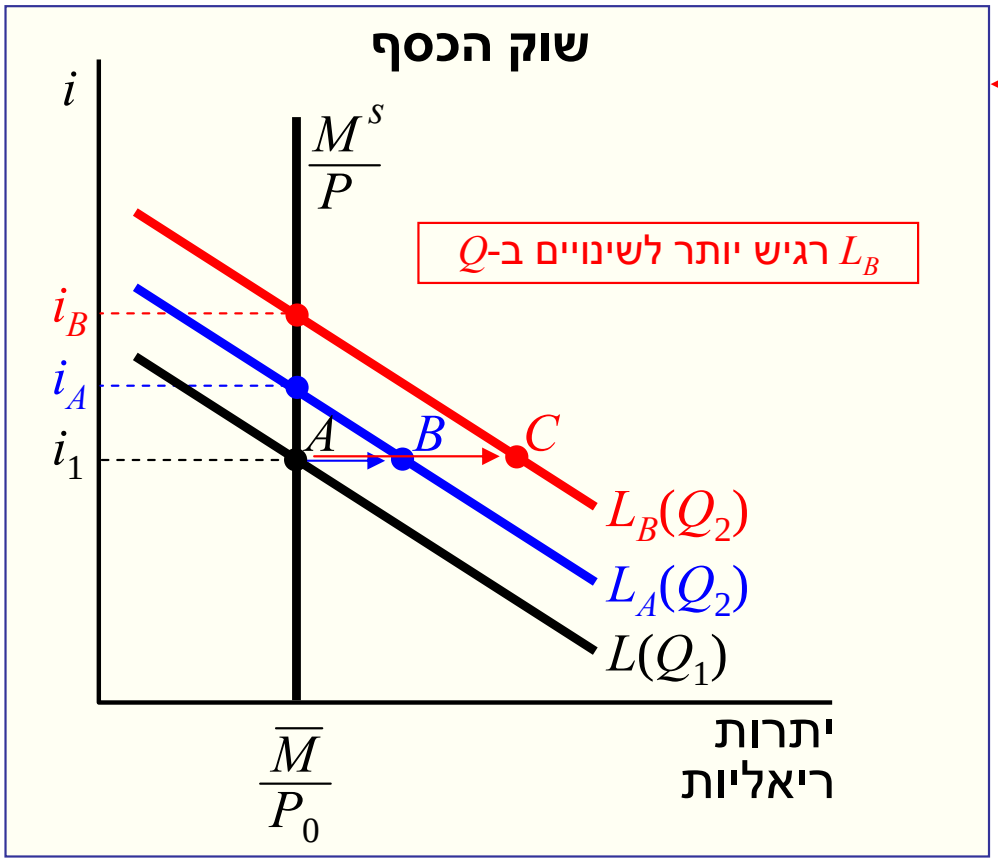

$$G\uparrow \Rightarrow \overrightarrow{IS} \Rightarrow Q\uparrow \Rightarrow M^d\uparrow$$

$$\Rightarrow M^d > M^s \Rightarrow \overrightarrow{S_B}$$

$$\Rightarrow P_B\downarrow \Rightarrow i\uparrow \Rightarrow I\downarrow$$

המשך בטווח הקצר

$$\Rightarrow \overrightarrow{AD} \Rightarrow P\uparrow \Rightarrow \frac{M}{P}\downarrow$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \overleftarrow{LM} \\ i\uparrow \Rightarrow I\downarrow \Rightarrow C \rightarrow D \end{cases}$$

סיכום השפעת המדיניות בטווח הקצר

$$Q\uparrow \quad P\uparrow \quad i\uparrow$$

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

דוגמאות למדיניות

א. מדיניות פיסקאלית מרחיבה*

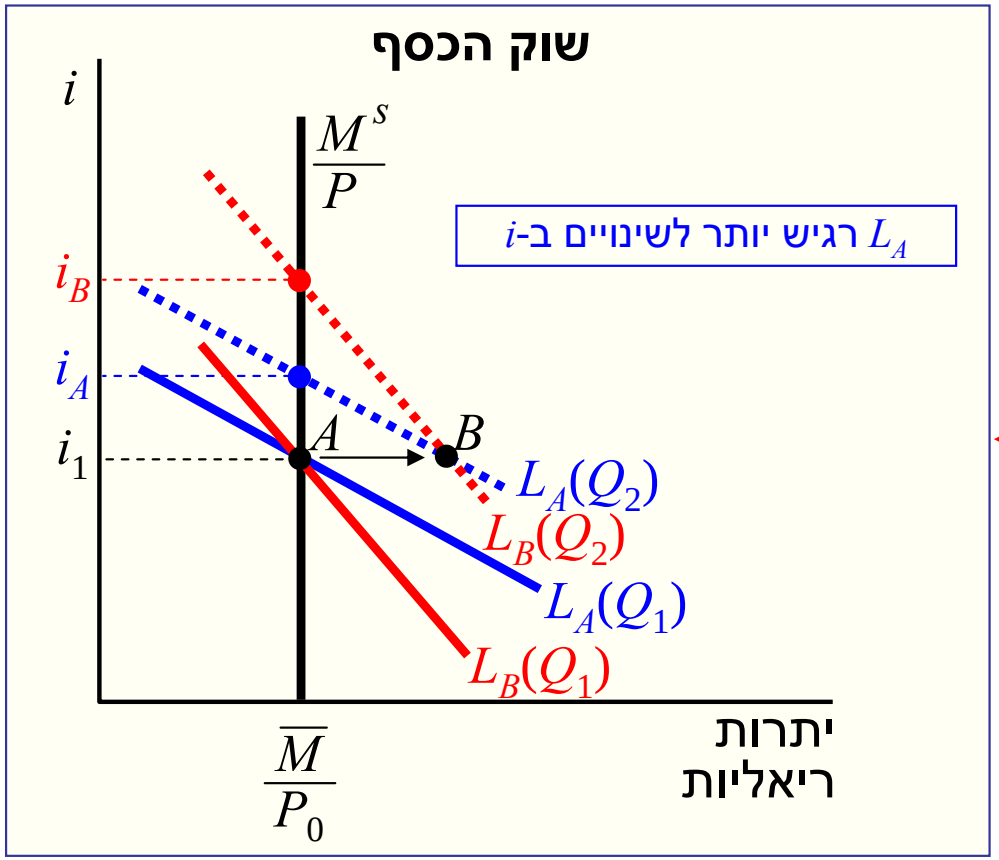

$G\uparrow \Rightarrow \overrightarrow{IS} \Rightarrow Q\uparrow \Rightarrow M^d\uparrow$

$\Rightarrow M^d > M^s \Rightarrow \overrightarrow{S_B}$

$\Rightarrow P_B\downarrow \Rightarrow i\uparrow \Rightarrow I\downarrow$

המשך בטווח הקצר

$\Rightarrow \overrightarrow{AD} \Rightarrow P\uparrow \Rightarrow \frac{M}{P}\downarrow$

$\Rightarrow \begin{cases} \overleftarrow{LM} \\ i\uparrow \Rightarrow I\downarrow \Rightarrow C \rightarrow D \end{cases}$

סיכום השפעת המדיניות בטווח הקצר

$Q\uparrow \quad P\uparrow \quad i\uparrow$

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

דוגמאות למדיניות

א. מדיניות פיסקאלית מרחיבה*

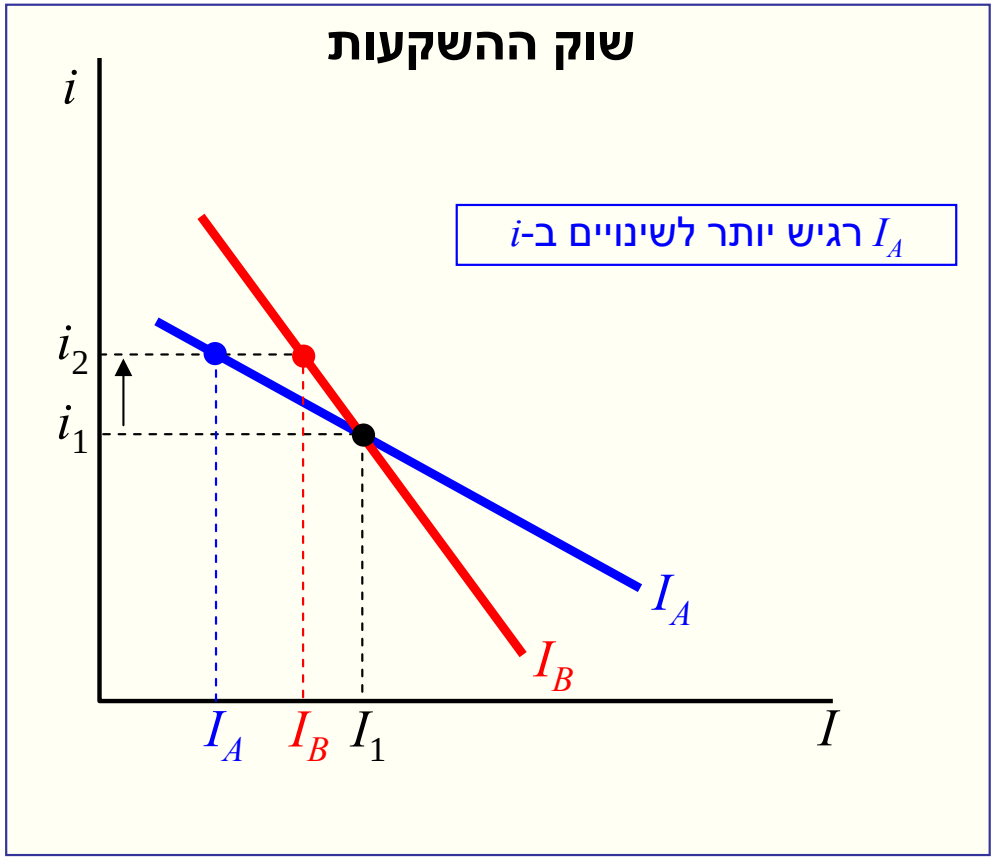

$G\uparrow \Rightarrow \overrightarrow{IS} \Rightarrow Q\uparrow \Rightarrow M^d\uparrow$

$\Rightarrow M^d > M^s \Rightarrow \overrightarrow{S_B}$

$\Rightarrow P_B\downarrow \Rightarrow i\uparrow \Rightarrow I\downarrow$

המשך בטווח הקצר

$\Rightarrow \overrightarrow{AD} \Rightarrow P\uparrow \Rightarrow \frac{M}{P}\downarrow$

$\Rightarrow \begin{cases} \overleftarrow{LM} \\ i\uparrow \Rightarrow I\downarrow \Rightarrow C \rightarrow D \end{cases}$

סיכום השפעת המדיניות בטווח הקצר

$Q\uparrow \quad P\uparrow \quad i\uparrow$

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

דוגמאות למדיניות

א. מדיניות פיסקאלית מרחיבה*

$G\uparrow \Rightarrow \overrightarrow{IS} \Rightarrow Q\uparrow \Rightarrow M^d\uparrow$

$\Rightarrow M^d > M^s \Rightarrow \overrightarrow{S_B}$

$\Rightarrow P_B\downarrow \Rightarrow i\uparrow \Rightarrow I\downarrow$

המשך בטווח הקצר

$\Rightarrow \overrightarrow{AD} \Rightarrow P\uparrow \Rightarrow \frac{M}{P}\downarrow$

$\Rightarrow \begin{cases} \overleftarrow{LM} \\ i\uparrow \Rightarrow I\downarrow \Rightarrow C \rightarrow D \end{cases}$

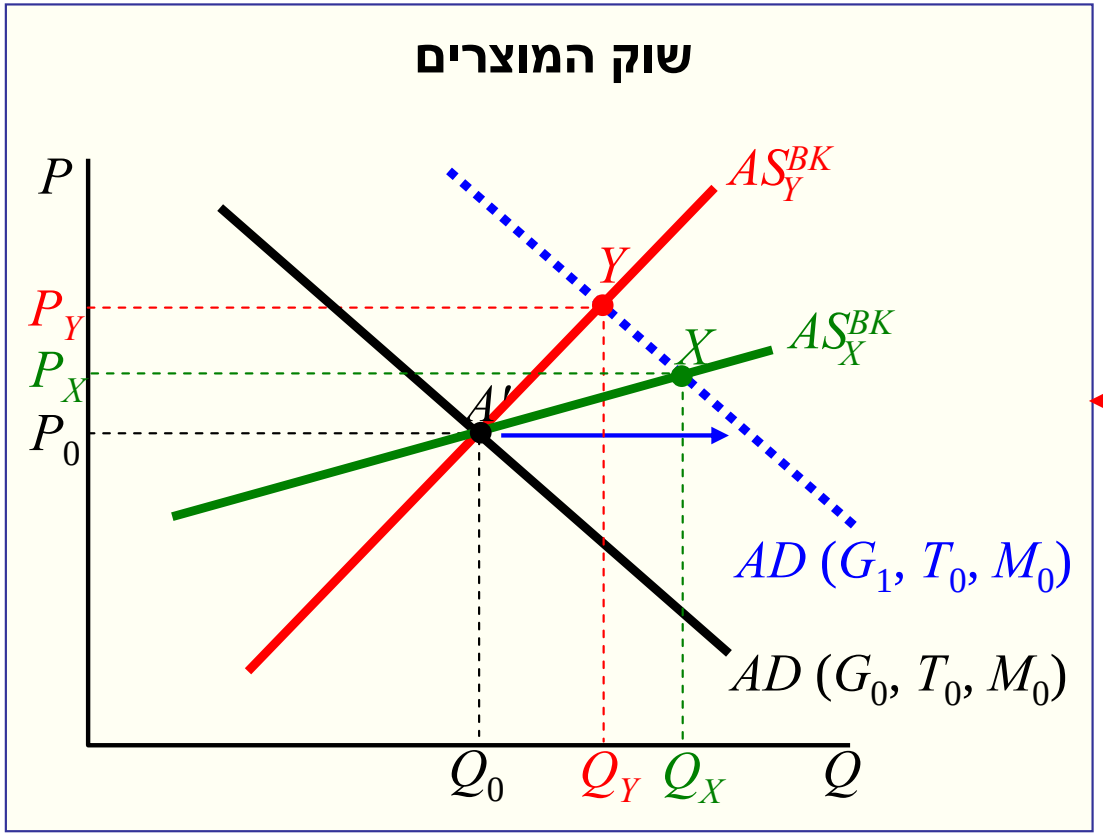

סיכום השפעת המדיניות בטווח הקצר

$Q\uparrow \quad P\uparrow \quad i\uparrow$

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

הוצאות ציבוריות וחוב ציבורי, 1980-2006

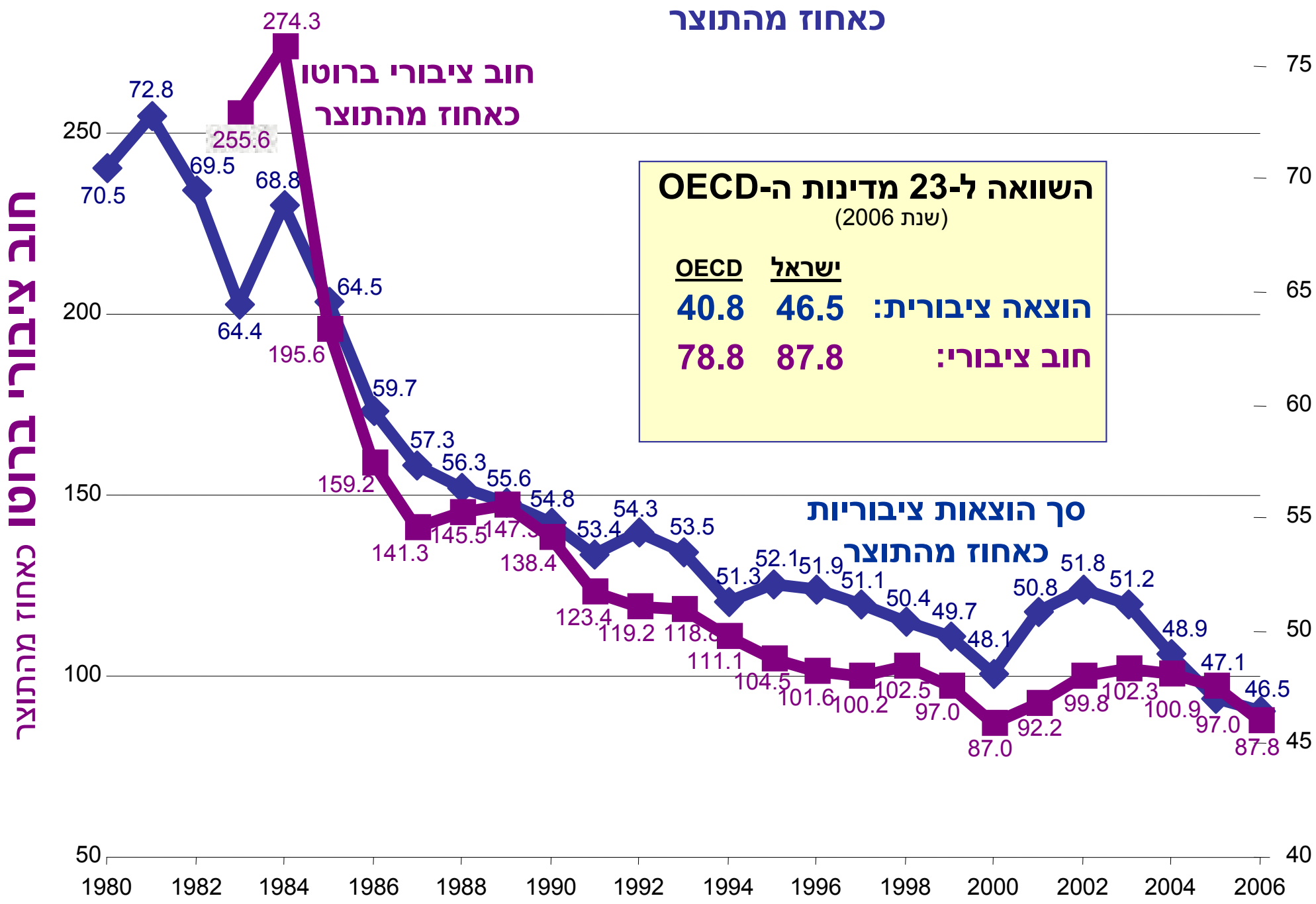

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב.
עיבוד נתוני בנק ישראל

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

תשלומי ריבית על החוב ציבורי, 1996-2006

כאחוז מהתוצר

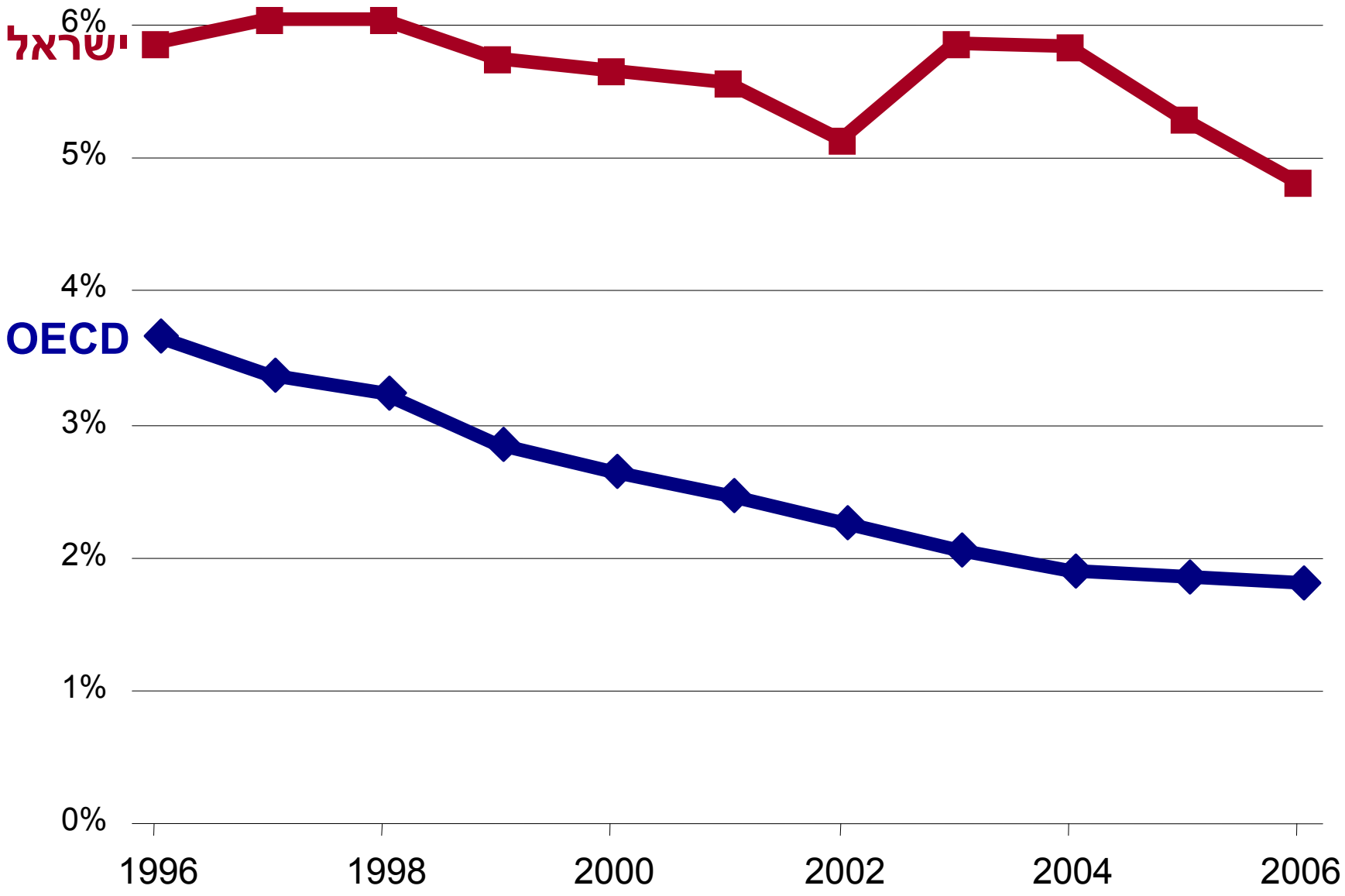

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב.
עיבוד נתוני בנק ישראל, וה-OECD

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

תקציב המדינה*, 2010

במיליארדי ש"ח

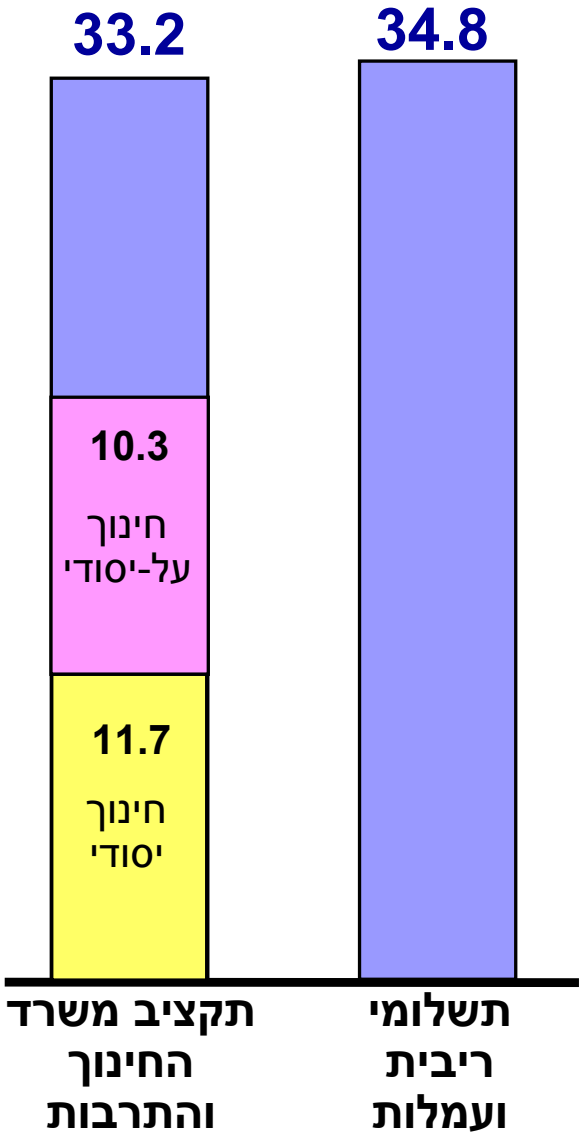

מקור: דן בן-דוד, מרכז טאוב ואוניברסיטת תל-אביב
נתונים ממשרד האוצר

* נתוני ביצוע לפי דו"ח חשב

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

נטל המס בישראל לעומת ה-OECD

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

נטל המס (כ־% מהתמ"ג) בשנת 2005
ישראל ממוקמת במקום ה־15 בין 30 מדינות ה־OECD
ממוצע משוקלל

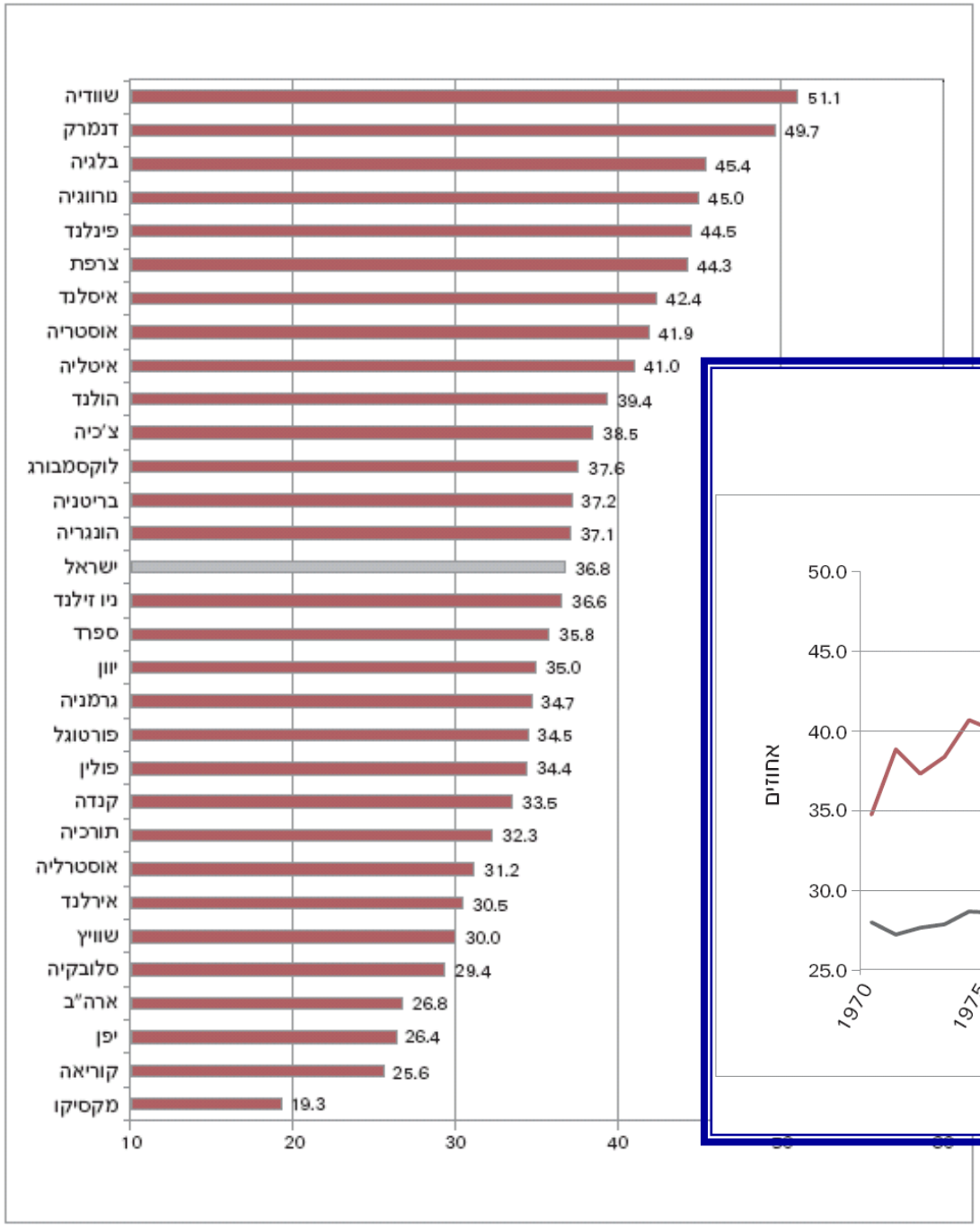

מקור: OECD ומינהל הכנסות המדינה.

נטל המס כ־% מהתמ"ג בישראל וב־OECD
ממוצע משוקלל

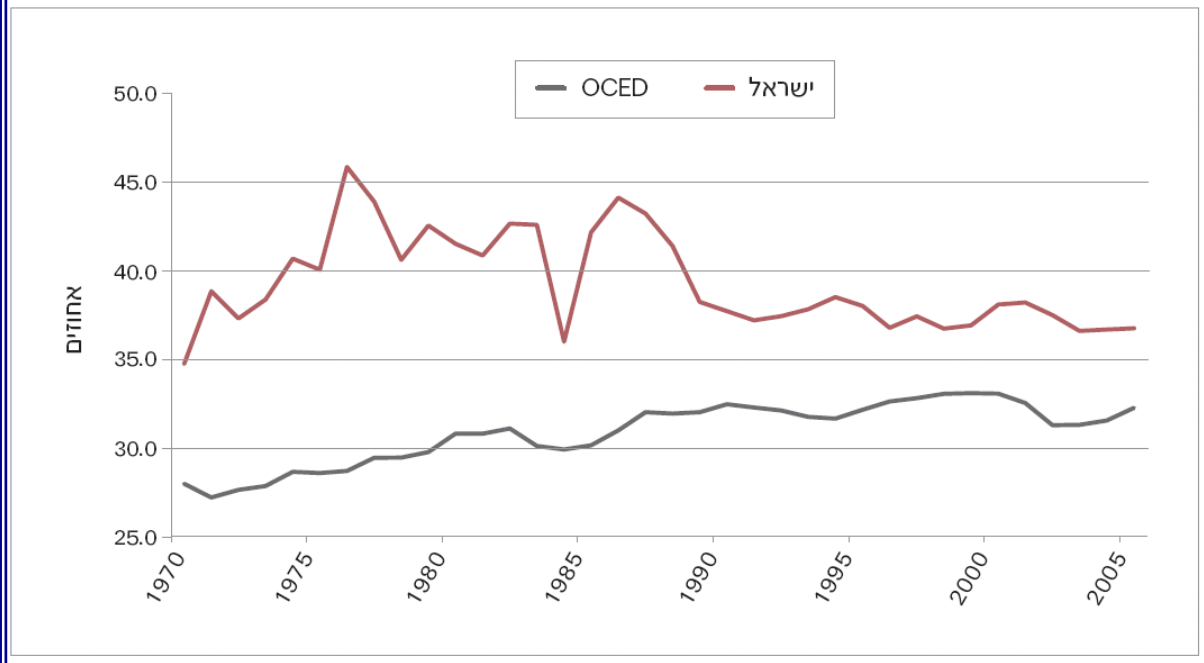

מקור: OECD ומינהל הכנסות המדינה.

נטל המס בישראל לעומת ה-OECD

סה"כ נטל המס	בינוני
מס הכנסה	
מיסים על סחורות ושירותים	

הגדרות

גבוה = בשליש העליון של ה-OECD

בינוני = בשליש האמצעי של ה-OECD

סך ההכנסות ממיסים במדינות ה־OECD ובישראל

(משקל כאחוז מהתמ"ג)

דירוג[1]	מדינה	1970	1980	1990	2000	2003	2004	2005 אומדן	השינוי מ־1970 ל־2004
14	ישראל	34.7	41.6	37.7	38.1	36.6	36.7	36.8	2.0
22	קנדה	30.9	31.0	35.9	35.6	33.6	33.5	33.5	2.6
31	מקסיקו		16.2	17.3	18.5	19.0	19.0	19.3	..
29	ארה"ב	27.0	26.4	27.3	29.9	25.7	25.5	26.8	−1.5
24	אוסטרליה	21.5	26.6	28.5	31.1	30.7	31.2	31.2	9.7
28	יפן	19.6	25.4	29.1	27.1	25.7	26.4	26.4	6.8
30	קוריאה		17.2	18.9	23.6	25.3	24.6	25.6	..
16	ני־זילנד	26.0	30.6	37.4	33.6	34.4	35.6	36.6	9.6
7	אוסטריה	33.9	39.0	39.6	42.6	42.9	42.6	41.9	8.7
3	בלגיה	33.9	41.3	42.0	44.9	44.7	45.0	45.4	11.2
10	צ'כיה		–	–	36.0	37.6	38.4	38.5	..
2	דנמרק	38.5	43.1	46.5	49.4	47.7	48.8	49.7	10.3
4	פינלנד	31.7	35.9	43.9	47.7	44.6	44.2	44.5	12.5
6	צרפת	33.7	40.2	42.2	44.4	43.1	43.4	44.3	9.7
19	גרמניה	32.3	37.5	35.7	37.2	35.5	34.7	34.7	2.4
17	יוון	21.9	23.6	28.7	37.3	36.3	35.0	35.0	13.1
11	הונגריה		–	–	38.7	38.1	38.1	37.1	..
9	איסלנד	27.4	29.6	31.0	38.3	37.8	38.7	42.4	11.4
26	אירלנד	28.4	31.0	33.1	31.7	28.7	30.1	30.5	1.6
8	איטליה	25.7	29.7	37.8	42.3	41.8	41.1	41.0	15.4
12	לוקסמבורג	23.5	35.7	35.7	39.1	38.2	37.8	37.6	14.4
13	הולנד	34.1	41.8	41.1	39.5	37.0	37.5	39.4	3.4
5	נורווגיה	34.4	42.5	41.5	43.0	42.9	44.0	45.0	9.6
21	פולין		–	–	32.5	34.9	34.4	34.4	..
20	פורטוגל	18.4	22.9	27.7	34.1	35.0	34.5	34.5	16.1
25	סלובקיה		–	–	33.1	31.2	30.3	29.4	..
18	ספרד	15.9	22.6	32.5	34.2	34.3	34.8	35.8	18.9
1	שוודיה	38.2	46.9	52.7	53.4	50.1	50.4	51.1	12.2
27	שוויץ	19.8	25.3	26.0	30.5	29.4	29.2	30.0	9.4
23	תורכיה	12.5	17.9	20.0	32.3	32.8	31.3	32.3	18.8
15	בריטניה	37.0	35.2	36.5	37.2	35.4	36.0	37.2	−1.0
ממוצע משוקלל לפי תמ"ג									
	OECD סה"כ[2]	27.9	30.8	32.5	33.1	31.3	31.5	32.2	3.6
	6 מדינות מובילות[3]	32.3	33.2	35.8	36.6	34.9	35.3	35.9	3.0

מקור: OECD, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי מינהל הכנסות המדינה.

הערות ללוח:

(1) על פי נטל המס בשנת 2004.

(2) ממוצע משוקלל בתמ"ג של מדינות ה־OECD פרט לצ'כיה, הונגריה, סלובקיה, פולין, קוריאה ומקסיקו.

(3) ממוצע משוקלל בתמ"ג של 6 מדינות מובילות ב־OECD: אוסטרליה, קנדה, פינלנד, אירלנד, נורווגיה ובריטניה.

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

התפלגות ההכנסות ממיסים בשנת 2004 – ישראל לעומת ה־OECD

(באחוזים מסך הגבייה)

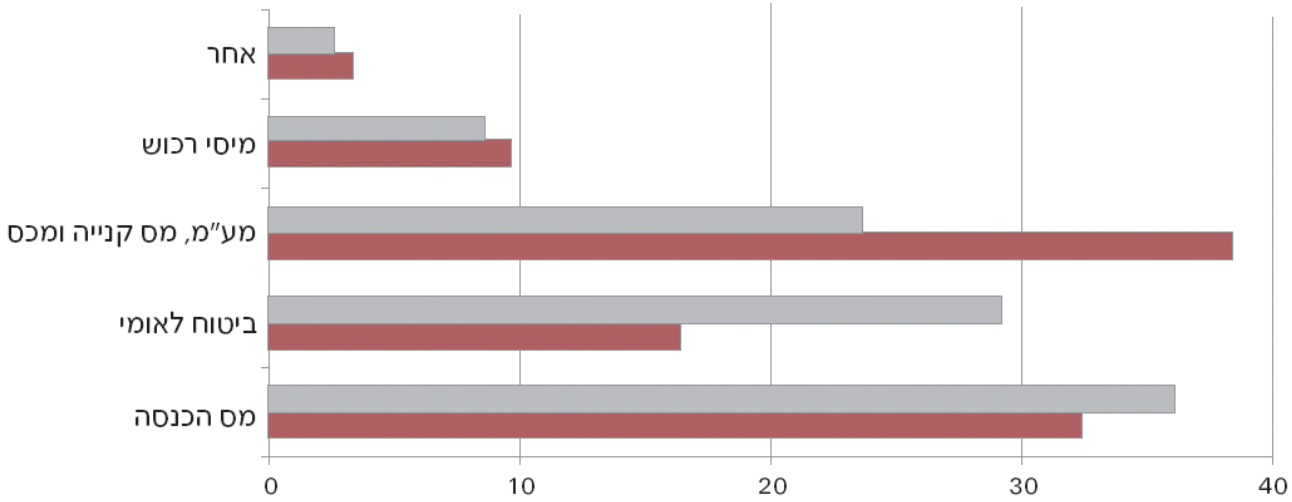

	אחר	מיסי רכוש	מע"מ, מס קנייה ומכס	ביטוח לאומי	מס הכנסה
OECD	3	9	24	29	36
ישראל	3	10	38	16	32

מקור: OECD ומינהל הכנסות המדינה.

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

נטל המס בישראל לעומת ה-OECD

סה"כ נטל המס	בינוני
מס הכנסה	בינוני
מיסים על סחורות ושירותים	

הגדרות

גבוה = בשליש העליון של ה-OECD

בינוני = בשליש האמצעי של ה-OECD

ההכנסות ממס הכנסה במדינות ה־OECD ובישראל
(סעיף 1000 במיון ה־OECD) (משקל כאחוז מהתמ"ג)

דירוג[1]	מדינה	1970	1980	1990	2000	2003	2004	2005	השינוי מ־1970 ל־2004
15	ישראל	15.1	15.6	11.0	14.5	12.1	11.9	12.3	-3.2
9	קנדה	13.8	14.4	17.4	17.8	15.2	15.6	16.0	1.8
31	מקסיקו		4.8	4.7	5.0	5.0	4.7	4.8	..
17	ארה"ב	13.4	13.2	12.6	15.1	11.1	11.1	12.5	-2.4
5	אוסטרליה	11.7	14.9	16.3	18.1	17.4	18.2		6.6
24	יפן	9.4	11.7	14.6	9.4	7.9	8.5	8.9	-0.9
28	קוריאה		4.4	6.5	6.8	7.1	6.9	7.5	..
2	ניו־זילנד	15.9	21.4	22.3	20.1	20.5	21.7	22.6	5.9
14	אוסטריה	8.5	10.4	10.1	12.2	12.7	12.5	12.0	4.0
6	בלגיה	10.9	17.1	15.8	17.6	17.4	17.4	17.8	6.5
20	צ'כיה				8.2	9.5	9.7	9.4	..
1	דנמרק	19.7	23.9	28.0	29.8	28.6	29.5	30.1	9.7
7	פינלנד	14.1	14.1	17.2	20.6	17.3	17.1	17.0	2.9
18	צרפת	5.8	6.8	6.8	11.1	10.0	10.1	10.4	4.4
21	גרמניה	10.4	13.2	11.6	11.2	9.7	9.5	9.8	-1.0
26	יוון	2.6	4.6	5.7	10.2	8.2	8.2		5.6
23	הונגריה				9.4	9.4	9.0	8.9	..
8	איסלנד	5.9	7.6	9.2	15.5	17.0	17.0	19.3	11.2
16	אירלנד	7.7	11.3	12.2	13.2	11.3	11.8	11.7	4.1
11	איטליה	4.5	9.3	13.8	14.0	12.9	12.9	12.9	8.4
13	לוקסמבורג	10.1	15.4	14.0	14.1	13.9	12.6	12.7	2.4
22	הולנד	11.4	13.7	13.3	10.0	9.4	9.2	10.9	-2.2
3	נורווגיה	13.2	17.8	14.6	19.2	18.6	20.3	22.2	7.1
29	פולין				9.9	6.2	6.1		..
25	פורטוגל	4.4	4.5	7.1	9.6	8.5	8.3		4.0
30	סלובקיה				7.1	6.8	5.7	5.3	..
19	ספרד	3.2	5.9	10.0	9.7	9.7	9.8	10.6	6.6
4	שוודיה	20.7	20.4	22.0	21.5	18.2	19.0	19.5	-1.7
12	שוויץ	8.7	11.5	12.1	13.4	12.6	12.7	13.4	4.0
27	תורכיה	4.2	9.3	6.7	9.5	7.8	6.9	7.0	2.7
10	בריטניה	15.0	13.3	14.3	14.6	13.0	13.2	14.3	-1.7
ממוצע משוקלל לפי תמ"ג									
	OECD סה"כ[2]	11.6	12.3	13.0	13.4	11.2	11.4		-0.2
	6 מדינות מובילות[3]	13.9	14.1	15.6	16.3	14.6	15.0		1.2

מקור: OECD, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי מינהל הכנסות המדינה.

הערות ללוח:

(1) על פי נטל המס בשנת 2004.

(2) ממוצע משוקלל בתמ"ג של מדינות ה־OECD פרט לצ'כיה, הונגריה, סלובקיה, פולין, קוריאה ומקסיקו.

(3) ממוצע משוקלל בתמ"ג של 6 מדינות מובילות ב־OECD: אוסטרליה, קנדה, פינלנד, אירלנד, נורווגיה ובריטניה.

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

נטל המס בישראל לעומת ה-OECD

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

העובדה שנטל מס ההכנסה אינו גבוה ביחס למדינות אחרות מטעה כי עיקר הנטל נופל על מעט כתפיים – לעומת המצב במדינות מערב אחרות.

"ברמות שכר נמוכות, שיעור המס הישיר בישראל ביחס לשכר הממוצע הוא נמוך לעומת מדינות ה־OECD, ולעומת זאת ברמות שכר גבוהות הנטל בישראל גבוה לעומת הנטל בארצות ה־OECD. הסיבה לכך היא סף מס הכנסה גבוה בישראל מחד, ותלילות מדרגות המס בהכנסות בינוניות וגבוהות. "

מתוך דוח מינהל הכנסות המדינה, 2006

נטל מס ישיר גבוה ברמות הכנסה בינוניות וגבוהות מהווה תמריץ שלילי גדול לעבוד יותר (או לפחות לעבוד יותר באופן חוקי.

נטל המס בישראל לעומת ה-OECD

סה"כ נטל המס	בינוני
מס הכנסה	בינוני
מיסים על סחורות ושירותים	גבוה

הגדרות

גבוה = בשליש העליון של ה-OECD

בינוני = בשליש האמצעי של ה-OECD

ההכנסות ממיסים על סחורות ושירותים במדינות ה־OECD ובישראל (סעיף 5000 במיון ה־OECD) (משקל כאחוז מהתמ"ג)

דירוג[1]	מדינה	1970	1980	1990	2000	2003	2004	2005	השינוי מ־1970 ל־2004
4	ישראל	11.8	13.9	15.2	14.2	14.8	15.0	14.7	3.2
28	קנדה	9.8	10.1	9.3	8.6	8.8	8.7	8.5	−1.1
23	מקסיקו	–	8.3	9.6	9.8	10.0	10.5	11.3	..
31	ארה"ב	5.4	4.7	4.8	4.8	4.7	4.7	4.6	−0.7
27	אוסטרליה	6.9	8.3	7.9	8.9	9.1	8.9		2.0
30	יפן	4.4	4.1	4.0	5.2	5.2	5.3	5.3	0.9
26	קוריאה	–	10.8	8.8	9.0	9.4	8.9	8.8	..
13	ניו־זילנד	7.1	6.8	12.5	11.6	12.1	12.0	12.1	5.0
14	אוסטריה	12.7	12.3	12.5	12.0	12.1	12.0	11.9	−0.6
20	בלגיה	12.1	11.3	11.1	11.4	11.0	11.3	11.5	−0.9
16	צ'כיה	–	–	–	11.4	11.2	12.0	12.0	..
1	דנמרק	14.9	16.1	15.4	15.9	15.7	16.0	16.2	1.0
6	פינלנד	12.6	12.7	14.3	13.8	14.3	14.0	14.0	1.5
21	צרפת	12.9	12.2	12.0	11.4	11.0	11.1	11.3	−1.7
24	גרמניה	10.3	10.2	9.5	10.5	10.4	10.1	10.1	−0.2
9	יוון	10.5	9.7	12.8	13.2	13.4	13.0	–	2.4
3	הונגריה	–	–	–	15.7	15.0	15.5	14.5	..
2	איסלנד	16.8	17.7	15.9	17.2	15.2	15.9	17.1	−0.8
19	אירלנד	14.9	13.6	14.0	12.2	11.0	11.4	11.8	−3.5
22	איטליה	9.9	7.9	10.6	11.8	10.7	10.8	10.8	0.9
18	לוקסמבורג	4.8	7.7	8.8	10.6	10.5	11.5	11.0	6.7
15	הולנד	9.5	10.5	10.9	11.5	11.7	12.0	12.5	2.5
8	נורווגיה	14.7	15.0	14.8	13.8	13.3	13.1	12.7	−1.7
11	פולין	–	–	–	11.8	12.6	12.4	–	..
7	פורטוגל	8.2	10.3	12.1	12.3	13.5	13.3	–	5.1
12	סלובקיה	–	–	–	12.0	11.1	12.1	12.5	..
25	ספרד	5.7	4.7	9.2	10.1	9.7	9.8	9.9	4.0
10	שוודיה	10.8	11.2	13.2	12.9	13.2	13.0	13.2	2.2
29	שוויץ	6.0	5.8	5.5	6.8	6.9	6.9	7.0	0.9
5	תורכיה	6.2	4.6	5.6	13.6	16.2	14.9	15.9	8.8
17	בריטניה	10.7	10.3	11.3	11.9	11.6	11.5	11.2	0.9
ממוצע משוקלל לפי תמ"ג									
	OECD סה"כ[2]	7.5	7.4	7.5	7.4	7.7	7.8		0.3
	6 מדינות מובילות[3]	10.1	10.4	10.7	10.9	10.8	10.7	9.1	0.6

מקור: OECD, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי מינהל הכנסות המדינה.

הערות לדוח:

(1) על פי נטל המס בשנת 2004.

(2) ממוצע משוקלל בתמ"ג של מדינות ה־OECD פרט לצ'כיה, הונגריה, סלובקיה, פולין, קוריאה ומקסיקו.

(3) ממוצע משוקלל בתמ"ג של 6 מדינות מובילות ב־OECD: אוסטרליה, קנדה, פינלנד, אירלנד, נורווגיה ובריטניה.

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

נטל המס בישראל לעומת ה-OECD

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

"נטל המיסוי העקיף בישראל גבוה בהשוואה לכל מדינות ה־OECD, בשל שיעור המע"מ הגבוה יחסית ובסיס המס הרחב, ובשל השיעורים הגבוהים של מיסי קניה על מוצרים בני קיימא, בעיקר כלי רכב. בשנת 2004, נטל המס העקיף בישראל עמד על כ־17.9 אחוזי התמ"ג, לעומת 10.3 ו־14.1 אחוזי תמ"ג במדינות ה־OECD ובמדינות המובילות."

מתוך דוח מינהל הכנסות המדינה, 2006

מיסים עקיפים – כמו מע"ם – הינם רגרסיבים.
ככל שהמע"ם גבוה יותר, הפגיעה בשכבות העניות גדולה יותר מהפגיעה בשכבות המבוססות.

דוגמאות למדיניות

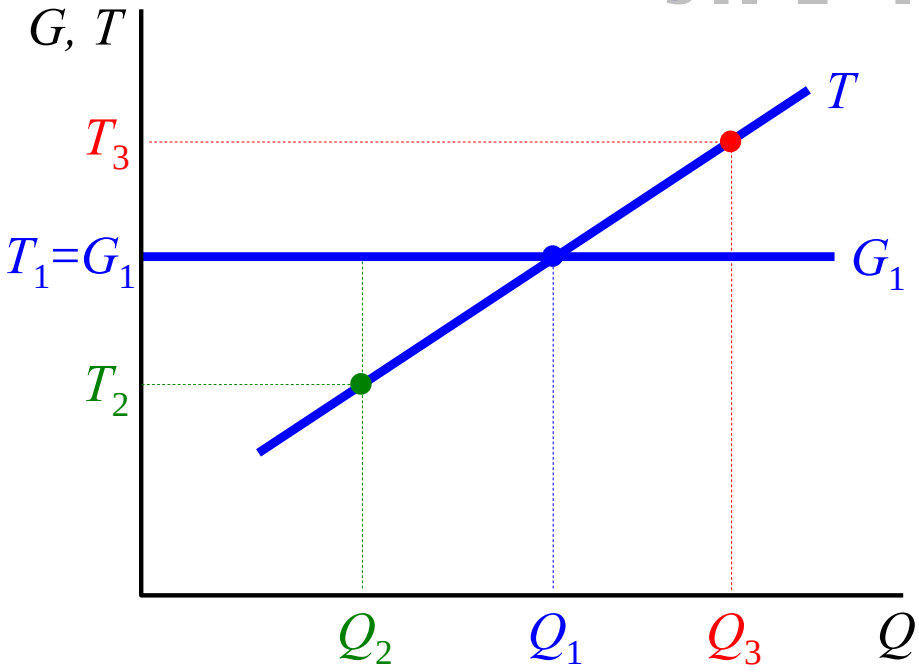

ב. מייצבים פיסקאליים

$$G = G_1$$

$$T = \alpha Q$$ כאשר: $0 < \alpha < 1$

במיתון (Q_2), ההכנסות ממסים יורדות ל-T_2.
הגרעון התקציבי שנוצר (G_1-T_2) ממתן את הירידה ב-AD.

בגאות (Q_3), ההכנסות ממסים עולות ל-T_3.
העודף התקציבי שנוצר (T_3-G_1) ממתן את AD ומקטין לחצים אינפלציוניים.

לכן, G_1 צריך לשקף הכנסות ממוצעות ממסים לאורך מחזור עסקים.
בשנים "טובות" צוברים כדי שיהיו דרגות חופש למדיניות בשנים "קשות".

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

דוגמאות למדיניות

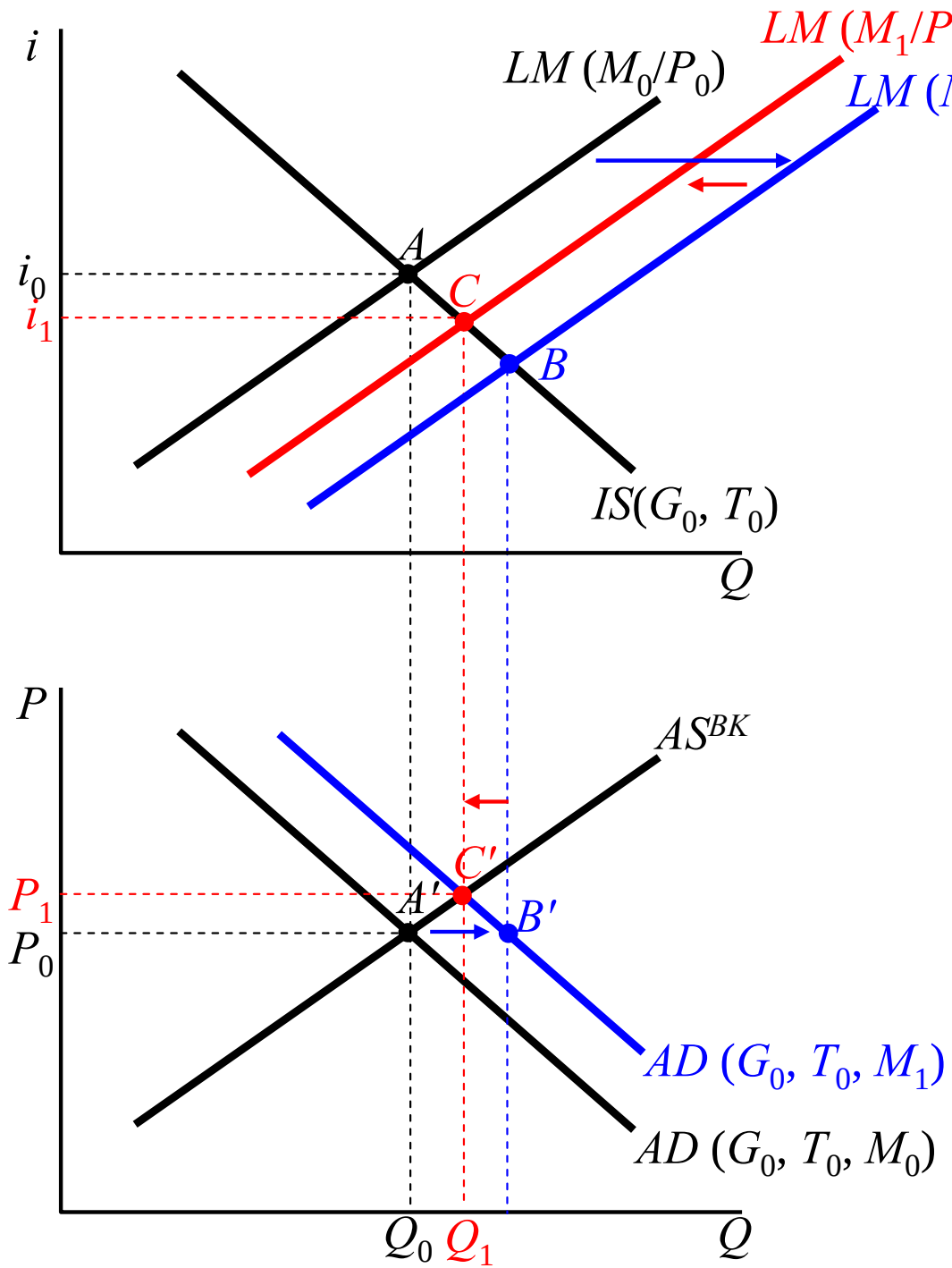

ג. מדיניות מוניטרית מרחיבה*

$M^s\uparrow \Rightarrow M^d < M^s \Rightarrow \overrightarrow{D_B}$

$\Rightarrow P_B\uparrow \Rightarrow i\downarrow$

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} M^d\uparrow \Rightarrow \overrightarrow{LM} \\ I\uparrow \Rightarrow A \rightarrow B \end{array} \right\} \Rightarrow i\downarrow, Q\uparrow$

המשך בטווח הקצר

$\Rightarrow \overrightarrow{AD} \Rightarrow P\uparrow \Rightarrow \frac{M}{P}\downarrow$

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \overleftarrow{LM} \\ i\uparrow \Rightarrow I\downarrow \Rightarrow B \rightarrow C \end{array} \right.$

סיכום השפעת המדיניות בטווח הקצר

$Q\uparrow \quad P\uparrow \quad i\downarrow$

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

* הנחה מפשטת: רק I מושפע משינויים בשער הריבית

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

דוגמאות למדיניות

ג. מדיניות מוניטרית מרחיבה*

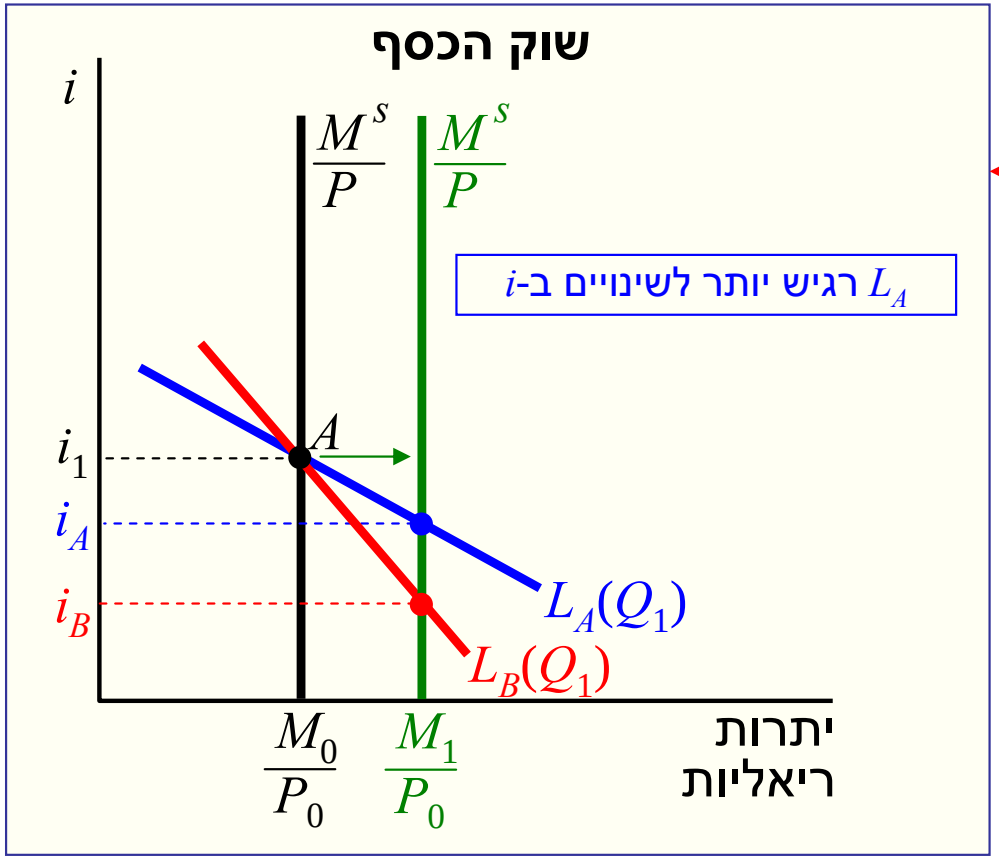

$M^s\uparrow \Rightarrow M^d < M^s \Rightarrow \overrightarrow{D_B}$

$\Rightarrow P_B\uparrow \Rightarrow i\downarrow$

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} M^d\uparrow \Rightarrow \overrightarrow{LM} \\ I\uparrow \Rightarrow A \rightarrow B \end{array} \right\} \Rightarrow i\downarrow, Q\uparrow$

המשך בטווח הקצר

$\Rightarrow \overrightarrow{AD} \Rightarrow P\uparrow \Rightarrow \frac{M}{P}\downarrow$

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \overleftarrow{LM} \\ i\uparrow \Rightarrow I\downarrow \Rightarrow B \rightarrow C \end{array} \right.$

סיכום השפעת המדיניות בטווח הקצר

$Q\uparrow \quad P\uparrow \quad i\downarrow$

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

דוגמאות למדיניות

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

ג. מדיניות מוניטרית מרחיבה*

$M^s\uparrow \Rightarrow M^d < M^s \Rightarrow \overrightarrow{D_B}$

$\Rightarrow P_B\uparrow \Rightarrow i\downarrow$

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} M^d\uparrow \Rightarrow \overrightarrow{LM} \\ I\uparrow \Rightarrow A \rightarrow B \end{array} \right\} \Rightarrow i\downarrow, Q\uparrow$

המשך בטווח הקצר

$\Rightarrow \overrightarrow{AD} \Rightarrow P\uparrow \Rightarrow \frac{M}{P}\downarrow$

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \overleftarrow{LM} \\ i\uparrow \Rightarrow I\downarrow \Rightarrow B \rightarrow C \end{array} \right.$

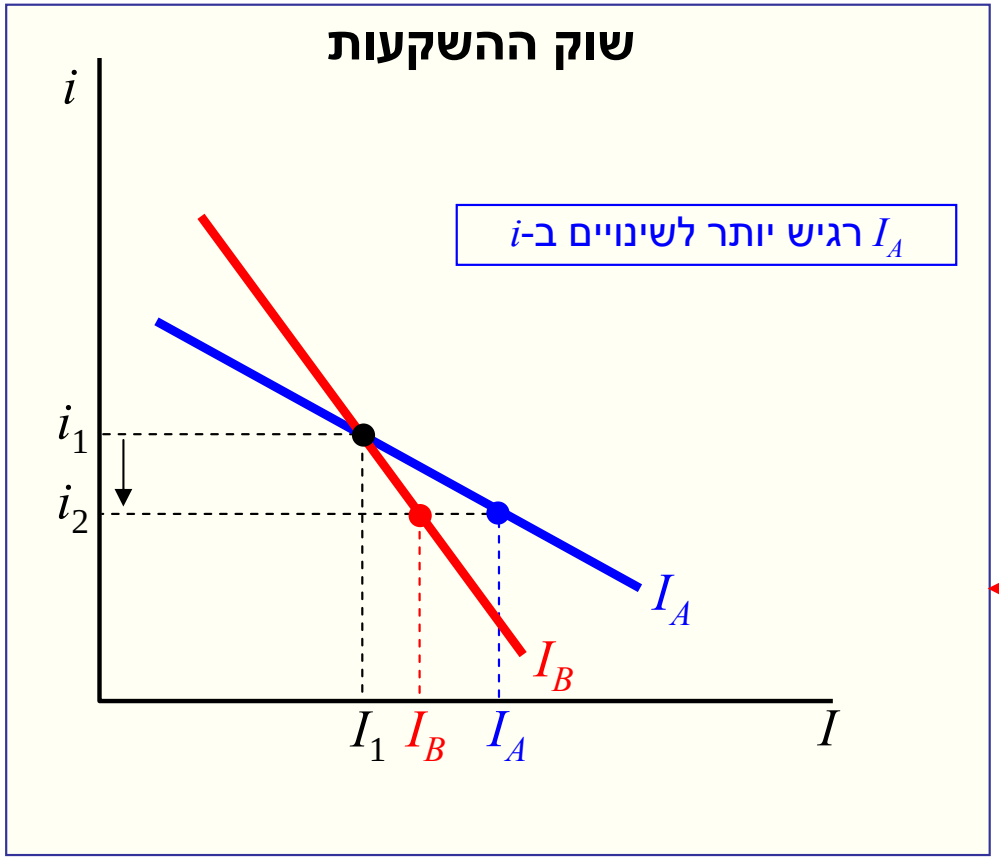

סיכום השפעת המדיניות בטווח הקצר

$Q\uparrow \quad P\uparrow \quad i\downarrow$

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

דוגמאות למדיניות

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.

ג. מדיניות מוניטרית מרחיבה*

$M^s \uparrow \Rightarrow M^d < M^s \Rightarrow \overrightarrow{D_B}$

$\Rightarrow P_B \uparrow \Rightarrow i \downarrow$

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} M^d \uparrow \Rightarrow \overrightarrow{LM} \\ I \uparrow \Rightarrow A \rightarrow B \end{array} \right\} \Rightarrow i \downarrow, Q \uparrow$

המשך בטווח הקצר

$\Rightarrow \overrightarrow{AD} \Rightarrow P \uparrow \Rightarrow \frac{M}{P} \downarrow$

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \overleftarrow{LM} \\ i \uparrow \Rightarrow I \downarrow \Rightarrow B \rightarrow C \end{array} \right.$

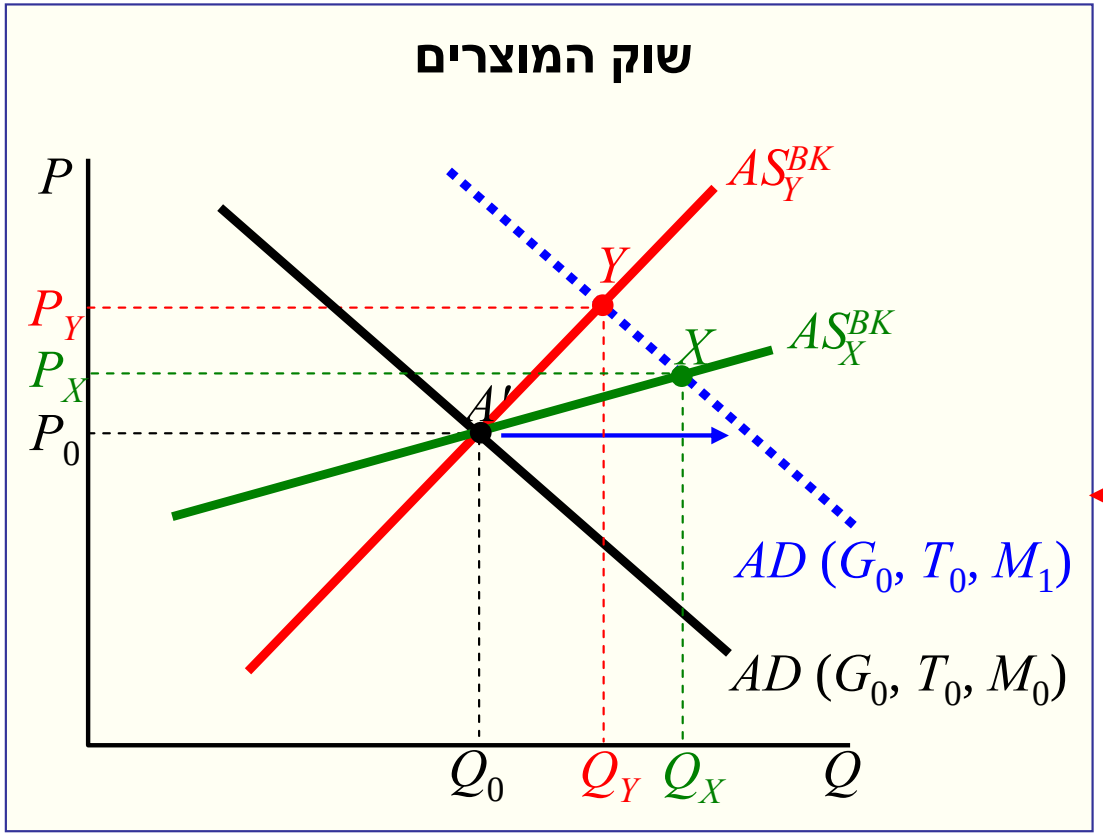

סיכום השפעת המדיניות בטווח הקצר

$Q\uparrow \quad P\uparrow \quad i\downarrow$

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

TheMarker
יום א'
12 באוגוסט 2007
כ"ח באב תשס"ז

הבנק הפדרלי הזרים למערכת הבנקאות האמריקאית 38 מיליארד דולר - הסכום הגדול ביותר מאז ספטמבר 2001

הבנק הפדרלי אינו נוטה להתערב בשווקים, וצעד זה מעיד על חריפות משבר המשכנתאות. הבנק מעדיף הזרמת כסף על פני הורדת ריבית

מאת מיכל רמתי

הבנק הפדרלי (הפד) הזרים 38 מיליארד דולר למערכת הבנקאות בארה"ב כדי למתן את לחץ האשראי. היקף הזרמת הכספים הוא הגבוה ביותר מאז ספטמבר 2001. ההזרמה בוצעה בשלושה חלקים במהלך סוף השבוע, כשביום חמישי הזרים הבנק 24 מיליארד דולר למערכת הבנקאות. הבנק הפדרלי הודיע כי בכוונתו להזרים כספים לשוק האשראי האמריקאי כדי לפתור את בעיית הנזילות שנוצרה, בעקבות המשבר בשוק משכנתאות הסאבפריים (משכנתאות ללווים בעייתיים) בארה"ב.

בכך צועד הבנק המרכזי של ארה"ב בעקבות בנקים מרכזיים אחרים ברחבי העולם, ובראשם הבנק המרכזי של אירופה, שהזרים יותר מ-200 מיליארד דולר למערכת הבנקאות האירופית. גם הבנקים המרכזיים של יפאן, אוסטרליה וקנדה הודיעו על צעדים דומים. הצעד מעיד על חריפות המשבר, מכיוון שלרוב הבנק הפדרלי אינו ממהר להתערב בנעשה בשווקים.

"הבנק יספק נזילות כדי לסייע לתפקודם התקין של השווקים הפיננסיים", נאמר בהודעת הבנק הפדרלי. עוד הודיע הבנק כי יספק עתודות כנדרש "כדי לשמור על שיעורי הריבית קרובים ליעד של ועדת השוק הפתוח של הבנק הפדרלי (FOMC), העומד על 5.25%". עוד הוסיפו בפד כי בשל הנסיבות, עשויים להיווצר בכמה מוסדות ביקושים יוצאי דופן למימון.

בהצהרת הבנק הפדרלי מודגש כי אין בכוונת הבנק להוריד את שיעור הריבית בשלב זה, והוא מעדיף להזרים כסף למערכת הבנקאות כדי לשמור על שיעור הריבית הנוכחי. ביום שישי הזרים הבנק כסף למערכת הבנקאות, לאחר שמוקדם יותר באותו יום עלה שיעור הריבית הפדרלית (שיעור הריבית שבו הבנקים מעניקים זה לזה הלוואות יומיות) ל-6% - הרבה יותר מהיעד של הבנק הפדרלי, 5.25%.

הבנקים המרכזיים מתערבים
הסכומים שהזרימו למערכת הבנקאות כדי להגדיל את הנזילות

בנק	יום חמישי	יום שישי
הבנק המרכזי של ארה"ב	24 מיליארד ד'	38 מיליארד ד'
הבנק המרכזי של אירופה	130 מיליארד ד'	83.561 מיליארד ד'
הבנק המרכזי של יפאן		8.39 מיליארד ד'
הבנק המרכזי של אוסטרליה		4.18 מיליארד ד'
הבנק המרכזי של קנדה		1.55 מיליארד ד'

Copyright © Dan Ben-David, All Rights Reserved.